

Zeytin Dalı Harekati'nin

Siyasi, Diplomatik ve Askeri Açidan Bir Değerlendirmesi

Mustafa KİBAROĞLU

Prof. Dr. MEF Üniversitesi, Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler Bölümü

Türkiye Cumhuriyeti devletinin en
birinci görevi, ülkenin bağımsızlığını,
ulusal egemenliğini, toprak
bütünlüğünü, siyasi birliğini ve
halkının güvenliğini sağlamak ve
refahını korumaktır.

TSK, Zeytin Dalı Harekatı'nda Afrin bölgesinin doğusundaki Azez'den operasyon başlattı

Suriye'nin Afrin bölgesine yönelik olarak beklenen askeri hareket 20 Ocak 2018 Cumartesi günü saat 17:00 itibarıyla "Zeytin Dalı" adıyla başladı. Türk Hava Kuvvetleri'ne bağlı 72 savaş uçağının önceden tespit edilmiş YPG ve PYD'ye ait sığınak, depo, eğitim alanı gibi muhtelif hedeflere yönelik gerçekleştirilen havadan taarruzu ve karadan Çok Namlulu Roket Atarlar (ÇNRA) ve uzun menzilli toplarla yapılan bombardmanı ile kara birliklerinin ilerleyişinin önü açıldı.

Türk Silahlı Kuvvetleri'ne ait Özel Kuvvetler ve Komando birlikleri ile Özgür Suriye Ordusu (ÖSO) mensuplarının koordineli hareketinde YPG'li teröristlerin daha ilk günlerden itibaren çok sayıda zayıt verdiklerine dair haberler resmi kişi ve kurumların açıklamalarıyla basına yansıdı.

Zeytin Dalı Harekatı yurt içinde olduğu kadar yurt dışında da gündemin en üst sıralarında yerini almış durumda. Türk halkının ve siyasilere çok büyük bir bölümü bir süredir beklenen askeri hareketin başlamasıyla birlikte güçlü desteklerini çeşitli demeçleriyle ortaya koydular.

Yurt içinde bu kadar yüksek oranda toplumsal birliktelik sağlanmasının en önemli sebeplerinden

biri, Zeytin Dalı Harekatı'nın, Türkiye Cumhuriyeti'nin ulusal çıkarlarına, milli birlik ve bütünlüğüne ve Türk halkının güvenliğine kast edebilecek gelişmelerin önünü almak amacıyla uluslararası hukuka uygun olarak yapılmakta olduğunun net bir şekilde anlatılması ve anlaşılmasıdır.

Harekatın yurt dışındaki yansımalarına bakıldığında, bazı kötümser beklentilerin aksine, Türkiye'nin güvenlik kaygılarının ve hareketin amacının büyük oranda doğru anlatılmış ve muhataplar tarafından da doğru anlaşılması olduğunu söylemek mümkün.

Yurtiçindeki toplumsal desteğin hareket süresince eksilmeden devam edeceğini beklemek yanlış olmaz. Ancak, aynı öngörüğü yurt dışından bundan sonraki aşamalarda gelecek tepkiler için söylemek pek mümkün değil.

Çünkü, başta Amerika Birleşik Devletleri (ABD) olmak üzere, Avrupalı müttefikler ve Rusya, hareketin ilk aşamasında Türkiye'nin kaygılarını anladıklarını ifade etmelerine rağmen, gelişmelerin bölgede kendi çıkarlarına zarar vermesi endişesini de taşımaları sebebiyle, şimdiden bazı açıklamalar yaparak hareket alanının ve süresinin kısa tutulması gerektiğini sıklıkla vurgulamaktalar.

Burseya Dağı'nda hainler tarafından Afrin'e tampon olarak hazırlanan beton kuleler hava ve kara operasyonu ile küle döndü.

Buna karşın, Türk yetkililer, en üst düzeyden yapılan açıklamalar ile hareketin amaçlarına varana kadar süreceğini açık ve net bir şekilde ortaya koymaktalar.

Önümüzdeki ayların gündemini yoğun bir şekilde meşgul etmesini beklediğimiz Zeytin Dalı Harekatı sırasında yurt içinde ve yurt dışında yapılacak çeşitli menfi açıklamaların ve bunlara bağlı yorumların, en azından bir kısmının, Türk ve dünya kamuoylarını yönlendirmek amaçlı olabileceğini öngörmek zor değil. Çünkü, benzeri gelişmeler Türkiye'nin sınır ötesinde girişmiş olduğu güvenlik operasyonları sırasında defalarca yaşanmıştır.

Dolayısıyla, konu hakkında doğru bilgilere sahip olmak kadar, bu bilginin tüm toplum nezdinde paylaşılması da gereklidir. Bu yazının amacı, Zeytin Dalı Harekatı'nın siyasi, diplomatik ve askeri boyutlarıyla haklı gerekçelerini ortaya koymaktır.

Siyasetin doğrudan çözüm bulamadığı sorunların üstesinden gelinmesinde diplomatik ve askeri alanda eşgüdümlü olarak atılacak adımlar önem kazanmakta ve öne çıkmaktadır.

Zeytin Dalı Harekatı'nın Siyasi Boyutu

Türkiye Cumhuriyeti devletinin en birinci görevi, ülkenin bağımsızlığını, ulusal egemenliğini, toprak bütünlüğünü, siyasi birliğini ve halkının güvenliğini sağlamak ve refahını korumaktır.

Bu görevi yerine getirirken, egemen bir devlet olarak sınırları dahilinde gerekli önlemleri almak ne kadar meşru hakkı ve sorumluluğu ise, sınırları dışından kaynaklanan tehditlere karşı, uluslararası hukuk çerçevesinde, önlemler almak da o kadar meşru hakkı ve sorumluluğudur.

Devletlerin diğer devletler ile ilişkilerinde sorunlar yaşanması durumunda, ikili, bölgesel veya küresel düzeyde ilişkilerin çatışmadan uzak, barışçıl bir şekilde sürdürülmesinde, ilk başvurulması gereken araç ve yöntemler siyasetin içinde mevcuttur.

Devletlerin her düzeydeki siyasi temsilcileri, bakanlar, başbakanlar ya da devlet başkanları bir araya gelerek,

barış ve istikrarın sürdürülmesi konusunda eğer samimi düşüncelere sahiplerse, bu konuları karşılıklı olarak görüşerek bir mutabakata vardıkları takdirde, alacakları kararları kendi devletlerinin ilgili mercileri nezdinde uygulanmasını sağlayarak sorunların üstesinden gelebilirler ve uluslararası işbirliğine, güvenliğe, barışa ve istikrara katkıda bulunabilirler.

Siyasi çözüm en etkili, en yapıcı ve en kalıcı çözümdür. Ancak, siyasi çözümün etkili, yapıcı ve kalıcı olması için karşılıklı olarak atılması taahhüt edilen adımların yeri ve zamanı geldiğinde atılmaları yoluyla, barış ve istikrar için en önemli unsur olan karşılıklı güvenin tesis edilmesi de şarttır.

Güven tesis edilemeyen, dolayısıyla güven telkin etmeyen ilişkilerin zaman içinde zayıflaması, kopması ve hatta çatışma zemininin oluşması kaçınılmaz olabilir.

Zeytin Dalı Harekatı'nı zorunlu kılan unsurların başında Türkiye'nin, başta ABD olmak üzere, en yakın müttefiklerinin, siyasi alanda, Türk halkının ve onların siyasetteki temsilcilerinin, sınırlarımız ötesindeki gelişmeler konusunda uzun yıllardır dile getirdikleri kaygılarını yeterince anlamamaları ya da anlamak istememeleri gelmektedir.

Türkiye ve Türk halkı, önce 1970'li yıllarda ASALA örgütünün Türk diplomatlarına ve diplomatik temsilciliklerine yönelik çok sayıda kanlı saldırıları, ardından 1980'li yıllardan itibaren PKK'nın ülkenin birlik ve bütünlüğüne kast eden sayısız kanlı saldırıları ve eylemleri sebebiyle uzun yıllardır terörle mücadele etmektedir.

Bu mücadelesinde NATO müttefiklerinden yeterli siyasi destek görmek bir yana, çok kez önemli askeri silah ve mühimmatın temininde onların ambargolarına dahi tabi olmuştur.

Türk devlet adamları ve sivil, asker bürokratlar, her dönemde, müttefik ülkelerdeki muhataplarına, Türkiye'nin terörle mücadelesindeki haklılığını ve bu mücadelenin meşruiyetini ispat edecek nitelikte gerekli bilgi ve belgeleri en kapsamlı bir şekilde ortaya koymalarına rağmen, gerekli siyasi desteği sağlamak mümkün olmamıştır.

Üstelik, müttefik devletlerde Türkiye'nin güvenlik kaygılarına ve terörle mücadelesine siyaseten yeterli desteğin verilmemesinden, en çok o ülkelerdeki iç siyaset ortamından ve kanunlarındaki boşluklardan istifade ederek kendilerine hareket ve örgütlenme alanı bulan terör örgütü temsilcileri yararlanmışlardır.

Onlarca yıldır, Türkiye'nin terörle mücadelesi karşısında benzer tutum ve davranışları sergileyen Batılı devletlerin Türk halkı ve temsilcileri nezdinde güvenilirliklerini kaybetmelerinden daha doğal bir gelişme olamaz.

Nitekim, Suriye'de "Arap Baharı" ile başlayan iç savaş sebebiyle gelinen noktada, önü alınmadığı takdirde, YPG gibi aslında PKK'nın bir uzantısı olduğu tüm müttefik ülke temsilcileri tarafından bilinen ve resmen de ifade edilen bir örgütün, "DEAŞ ile mücadele" görüntüsü altında ABD'den aldığı güçlü siyasi ve askeri destek ile elde ettiği stratejik üstünlü-

Zeytin Dalı Harekatı'nı zorunlu kılan unsurların başında Türkiye'nin, başta ABD olmak üzere, en yakın müttefiklerinin, siyasi alanda, Türk halkının ve onların siyasetteki temsilcilerinin, sınırlarımız ötesindeki gelişmeler konusunda uzun yıllardır dile getirdikleri kaygılarını yeterince anlamamaları ya da anlamak istememeleri gelmektedir.

ğün, zaman içinde, Türkiye'nin sınırlarının hemen ötesinde bir terör devletinin kurulmasına yol açacağına dair endişeler dile getirilmiş ve buna izin verilmeyeceği Amerikalı muhaptalara net bir şekilde defalarca ifade edilmiştir.

Türk yetkililerin bu kararlılıkları karşısında, gerek Obama döneminde, gerek Trump döneminde, ABD'nin "konuyu siyaseten çözmek konusunda kararlı olduğu ve müttefiki Türkiye'nin güvenlik kaygılarının anlaşıldığı, dolayısıyla askeri seçeneğe başvurulmasına gerek olmadığı" gibi çok sayıda resmi açıklama yapılmıştır.

Bu siyasi açıklamalar dikkate alındığında, normal şartlarda beklenen sonuç, en üst düzeyde devlet başkanları tarafından ortaya konulan siyasi irade doğrultusunda ABD'nin devlet mekanizması içinde sivil ve askeri birimler tarafından gerekli adımların atılması, NATO müttefiki olmanın da gereği olarak terörle mücadele konusunda bölgedeki tek ve güçlü müttefikleri Türkiye ile sahada da işbirliğine gidilmesi beklenirdi.

Yapılan açıklamalara karşın sahada yapılanlara bakıldığında, ABD'nin "DEAŞ ile mücadele" adı altında aslında terör örgütü olarak kabul ettiği bir yapı olan YPG ile, 5 bin TIR ve 2 bin kargo uçağı dolusu silah ve mühimmat sağlayarak ve aynı zamanda binlerce askerini de eğitim ve diğer amaçlarla bölgeye yollayarak, son derece yoğun askeri işbirliğine gitmiş olduğu net bir şekilde görülmüştür.

Bütün bunlar, Türkiye'nin Suriye topraklarından zaman içinde ulusal çıkarlarına, toprak bütünlüğüne ve halkının güvenliğine zarar verebilecek gelişmelerin önünü almak için atabileceği siyasi adımların hepsini attığını ancak yeterli karşılığı görmediğini ortaya koymaktadır.

Siyasetin doğrudan çözüm bulamadığı sorunların üstesinden gelinmesinde diplomatik ve askeri alanda eşgüdümlü olarak atılacak adımlar önem kazanmakta ve öne çıkmaktadır.

Zeytin Dalı Harekatı'nın Diplomatik ve Askeri Boyutu

Diplomasi, ulusal çıkarların sınırlar ötesinde korunması amacıyla yürütülen dış politikanın en önemli araçlarından biridir ve etkili kullanıldığı takdirde, uluslararası alanda erişilmek istenen siyasi hedeflere çatışma yaşamadan ulaşmak mümkün olabilir.

Bu duruma verilebilecek en güzel örneklerden biri olarak, Ekim 1998'de Türk Silahlı Kuvvetleri'nin üstün donanım ve hazırlık seviyesini arkasına caydırıcı güç olarak alan Türkiye Cumhuriyeti hükümetinin, "zorlayıcı diplomasi" (coercive diplomacy) yürüterek PKK terör örgütünün başının uzun yıllardır bulunduğu Suriye'den çıkartılmasını ve nihayetinde Türkiye'ye getirilmesini sağlaması verilebilir.

Diplomasinin uluslararası arenada kullanılan ortak dilinin uluslararası hukuk olduğunu söylemek yanlış olmayacaktır. Farklı kültürlerle ve değer yargılarına sahip toplumların yaşadığı devletlerin uluslararası alanda çatışan çıkarlarının

Diplomasi, ulusal çıkarların sınırlar ötesinde korunması amacıyla yürütülen dış politikanın en önemli araçlarından biridir ve etkili kullanıldığı takdirde, uluslararası alanda erişilmek istenen siyasi hedeflere çatışma yaşamadan ulaşmak mümkün olabilir.

çözüm yollarının bulunmasında ortak prensiplere bağlı kalınmasını sağlayan metinler, uluslararası hukuk içinde oluşturulmuş olan antlaşmalar, sözleşmeler, protokoller ve benzeri dokümanlardır.

Uluslararası hukuk tarafından kabul gören davranışlar sergilendiğinde buna karşı gelmek kolay değildir. Dolayısıyla, devletlerin dış politikalarında attıkları adımların uluslararası hukuka uygun olması, diğer devletlerden direnç görmelerini engeller.

Bu sebeptendir ki, Türk Silahlı Kuvvetleri tarafından Zeytin Dalı Harekati'nin başladığını duyuran metinde şu ifadeler yer verilmiştir:

"Harekat, ülkemizin uluslararası hukuktan kaynaklanan hakları, BMGK'nin terörle mücadeleyle yönelik özelliklerle 1624 (2005), 2170 (2014) ve 2178 (2014) sayılı kararları ve BM sözleşmesinin 51'inci maddesinde yer alan Meşru Müdafaa Hakkı çerçevesinde, Suriye'nin toprak bütünlüğüne saygılı olarak icra edilmektedir."

TSK'nın açıklamasında atıfta bulunulan Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi (BMGK) kararlarının, Türkiye'nin başlattığı harekatin hem amacını, hem kapsamını açıkça ortaya koymak bakımından özenle seçildiğini vurgulamak gerekir.

BMGK'nın 14 Eylül 2005 tarihinde 5261'nci oturumunda benimsediği 1624 no'lu Karar metninde, önceki bir çok BMGK kararına da atıfta bulunarak terörizmin her türüsüne karşı devletlerin önlemler almak zorunluluğu ve işbirliği yapma ihtiyacı vurgulanmaktadır ve bu önlemlerin uluslararası hukuka ve BM Şartnamesi'ne uygun olması gerektiği hatırlatılmaktadır

Aynı karar metninde, terörizmin hangi amaçlarla olursa olsun, her nereden gelirse gelsin, uluslararası barış ve istikrara en ciddi tehditlerden birini oluşturduğu ve bu yönüyle de BMGK'nin terörizme karşı önlemler alınmasındaki birincil rolü vurgulanmaktadır.

TSK'nın duyurusunda atıfta bulunulan 15 Ağustos 2014 tarihli 2170 no'lu BMGK Kararı, Suriye ve Irak'ta sivillerin

Her askeri hareket siyasi bir hedefe ulaşmak amacı ile planlanır ve icra edilir. Harekat sırasında kullanılan askeri güç sebebiyle ölümler ve maddi kayıplar yaşanılması kaçınılmazdır.

DEAŞ gibi terör örgütlerince sistematik bir şekilde öldürülmesini lanetlemekte ve BM üyesi tüm devletlerin toprakları üzerinde yaşayan sivil halkın korunmasından birinci derecede sorumlu oldukları hatırlatılmaktadır.

24 Eylül 2014 tarihli 2178 no'lu BMGK Kararı ise, dünyanın bir çok ülkesinden Suriye ve Irak'a gelerek DEAŞ'a katılan "yabancı teröristler" konusuna özel önem vermektedir ve bu durumun yarattığı korku ve endişe sebebiyle yaşanan komşu ülkelere doğru kitlesel göç sorununa vurgu yapılmaktadır.

Yukarıda sadece özü itibarıyla bahsettiğimiz 3 ayrı BMGK Kararının Türkiye'nin Zeytin Dalı Harekati'nin başladığını duyuran metinde yer almasıyla, harekatin bölgede artık kronik bir sorun haline gelmiş olan terörle mücadeleye yönelik olduğu, herhangi bir ülkeye, etnik ya da dini guruba yönelik olmadığı ve bizzat BMGK'nın kararlarının bu bölgelerde bulunan terör gruplarıyla mücadele edilmesinin ülkelerin sorumluluğu olduğunu hatırlattığına vurgu yapılmıştır.

Dolayısıyla, salt bu Karar metinleriyle uyum içinde olması dahi Zeytin Dalı Harekati'nin uluslararası hukuka uygunluğu ya da meşruiyeti konusunun tartışılmaya açık olmadığına bir göstergesidir.

Bütün bu Karar metinlerinin ötesinde ve üzerinde Türkiye'nin harekatinin meşru kılan çok temel bir uluslararası hukuk prensibi ve BM Şartnamesinde yer alan bir madde bulunmaktadır: Meşru Müdafaa hakkını tanımlayan 51. Madde.

Söz konusu 51. Madde, ülkelerin bir saldırıya uğramaları durumunda uluslararası camianın tepkisini beklemeden kendilerini koruma ve karşılık verme hakkını tescil eder.

Bu hakkın kullanılması da, tabiki, sınırsız değildir ve belli prensiplere bağlıdır. En önemli prensip, saldırıya karşılık verirken oransallık ilkesine bağlı kalmak ve BMGK'nın konuya müdahil olmasından itibaren BM ile birlikte hareket etmektir.

Zeytin Dalı Harekatı ile ilgili olarak, uluslararası hukuk açısından eleştiride bulunan bazı kesimlerce “Türkiye’ye yönelik açık bir saldırı olmadığı” ve “Türkiye’nin başlatmış olduğu askeri hareketin gerek kapsamının, gerek kullanılan gücün oransallık ilkesine uygun olmadığı” ifade edilmektedir.

Türkiye’ye Suriye topraklarından bir çok kez ölümle ve yıkımla sonuçlanan saldırılar olduğu bir gerçektir. Ancak, hareketin gerekçesini oluşturan bu saldırılardan ziyade, ABD’li asker ve sivil kişilerin yazılı ve sözlü ifadelerinde YPG unsurlarından oluşacak 30 bin kişilik bir koruma ordusunun Suriye’nin Türkiye ve Irak ile sınırları boyunca koruma görevi yapacağı açıklanmıştır.

Daha öncesinde, ABD’li yetkililerin de aksini iddia etmedikleri, binlerce TIR ve kargo uçağı dolusu silah, teçhizat ve mühimmatın YPG’li teröristlerin kullanımına verildiği belgeleriyle ortaya konulmuştur.

Nihai hedefin Türkiye sınırları boyunca, zaman içinde Akdeniz’e kadar uzanacak geniş bir koridor boyunca, Suriye toprakları üzerinde bir terör devleti kurmayı her adımıyla ortaya koyan gelişmelerden Türkiye kendi toprak bütünlüğüne, egemenliğine ve ulusal güvenliğine karşı ciddi tehdit algılamıştır.

Bu durum, uluslararası hukuk içinde, her ne kadar tartışmalı bir konu olsa da, “ön alıcı meşru müdafaa” (pre-emptive self defense) hakkını Türkiye’ye tanımaktadır.

Türkiye, gerek “Fırat Kalkanı Harekatı” ile, gerek Rusya ve İran ile birlikte İdlib’te üstlendiği sorumluluk ile, Suriye topraklarında bulunmasının temel amacının terörle mücadele olduğunu, Suriye’nin egemenliğine ve toprak bütünlüğüne karşı bir girişimde bulunmadığını tutum ve davranışlarıyla ortaya koymuştur.

Suriye’de terör örgütlerinin geniş bir coğrafyada hiç bir engelle karşılaşmadan sivillerin canlarına ve mallarına kast eden davranışları sebebiyle yaşanan göçlerden en çok etkilenen ülkenin Türkiye olduğunu tüm dünya kabul etmektedir.

Topraklarında 4 milyon Suriyelinin barınmasına olanak veren, bu insanların onurlu şartlarda yaşamlarını idame ettirebilmeleri için bugüne kadar Türkiye Cumhuriyeti devletinin ve Türk halkın kaynaklarından karşılanan 35 milyar dolardan fazla bir mali yükün altına giren, ancak bunun karşılığında uluslararası camiadan kayda değer bir destek görmeyen Türkiye’nin sınırlarının hemen ötesinde, önlem almadığı takdirde, çok daha olumsuz koşulların oluşmasına seyirci kalması beklenemezdi. Nitekim, Türkiye kendinden bekleneni sahaya yansıtmıştır.

“Harekat, ülkemizin uluslararası hukuktan kaynaklanan hakları, BMGK’nin terörle mücadeleye yönelik özellikle 1624 (2005), 2170 (2014) ve 2178 (2014) sayılı kararları ve BM sözleşmesinin 51’inci maddesinde yer alan Meşru Müdafaa Hakkı çerçevesinde, Suriye’nin toprak bütünlüğüne saygılı olarak icra edilmektedir.”

Sonuç ve Öneriler

Her askeri hareket siyasi bir hedefe ulaşmak amacı ile planlanır ve icra edilir. Harekat sırasından kullanılan askeri güç sebebiyle ölümler ve maddi kayıplar yaşanılması kaçınılmazdır.

Dolayısıyla, siyasi hedefe en kısa sürede ve en az kayıpla varılması en arzu edilen durumdur. Ancak, şartların buna müsaade etmesi gerekir. Türkiye tarafından yapılan açıklamalarda, “YPG'nin ve diğer terör örgütlerinin sahadan temizlenmesi gerçekleşene kadar hareketin sürdürülmesi kararlılığı” bulunduğu göstermektedir.

Öte yandan, söz konusu terör örgütlerinin bugüne başta ABD olmak üzere bazı Batılı devletlerden bugüne kadar almış oldukları çok yönlü destekler ve saha geliştirmiş oldukları tahkimat sebebiyle sürecin uzun sürmesi olasılığı bulunmaktadır.

Bu noktada, özellikle ABD, en güçlü müttefiki Türkiye ile hareketin muhtemel ileri safhalarında karşı karşıya gelme riskini de ortadan kaldıracak şekilde bir siyasi karar alması durumunda Suriye topraklarında istikrarın tesis edilmesi mümkün olabilir.

Suriye ve Irak'ta “DEAŞ ile mücadele” adı altında ABD'nin YPG'yi silahlandırma kararı almasına Türkiye sert tepki gösterdiğinde Amerikalı sivil ve asker yetkililer “DEAŞ ile mücadelede başarı elde edince verilen silahların YPG'den geri alınacağı” yönünde açıklamalar yapmışlardı.

DEAŞ'ın artık ortalığı kasıp kavuran gücünün kırıldığı söylenildiği bu günlerde ABD tarafından YPG'nin silahtan arındırılması, Suriye topraklarında ayrı bir devlet oluşumuna giden yolun önünün alınması yönünde güven verecek adımlar atılırsa, Türkiye'nin Zeytin Dalı Harekatı'nı başlatmasına sebep olan endişeleri azaltılabilir.

Ancak, Türk-Amerikan ilişkilerinin tarihinde iki müttefik olmalarına karşın, ABD tarafından Türkiye'nin çıkarlarına zarar veren “Johnson mektubu”, “1975-78 yılları arasında silah ambargosu”, “Süleymaniye'de Türk askerlerinin başına çuval geçirilmesi” gibi adımların atıldığı Türk yetkililerin hafızalarına kazınmış olduğu unutulmamalıdır.

Dolayısıyla, ABD, Zeytin Dalı Harekatını doğru bir çerçeveye oturtmak istiyorsa, bu coğrafyada terörle mücadelede tek ve güçlü müttefikinin Türkiye olduğunu anlamalı ve gereğini yapmalıdır.

Türkiye'nin ulusal egemenliğini, toprak bütünlüğünü, halkının güvenliğini ve ulusal çıkarlarını tehlikeye atacak girişimler karşısında kim hangi dilden anlıyorsa o dil ile konuşmaya hazır olduğunu anlamak için sahaya bakmak yeterlidir. ■

